

Posudek školitele

Doktorand: **Mgr. Lada Hazaiová**

Obor studia: **Filologie – románské literatury (specializace: hispanoamerická literatura)**

Forma: **prezenční**

Zahájení studia: **2002/2003**

Školitel: **Doc. PhDr. Hedvika Vydrová**

Školící pracoviště: **ÚRS FF UK**

Disertace: ***Skryté tváře fantastična. Fantastická literatura v oblasti Río de la Plata v 19. a 20. století***

Rozsah: **289 stran**

Datum odevzdání: **31. 3. 2006**

Mgr. Lada Hazaiová (nar. 2. 3. 1978) vystudovala v letech 1997 – 2002 obor španělština na FF UK v Praze. V červnu 2002 byla přijata do prezenční formy doktorského studia, které uzavřela státní doktorskou zkouškou v roce 2005. Během tří let studia splnila včas a s výbornými výsledky všechny atestace vyplývající z individuálního studijního plánu. Zapojila se do odborných aktivit školícího pracoviště. Působila jako pomocná vědecká síla v románské knihovně, prováděla bibliografické rešerše pro kurs doc. Vydrové Hispanoamerická literatura II (Román a město), vypracovala osnovu semináře o hispanoamerické fantastické povídce v rámci téhož kursu. Podílela se na přípravě textů pro Antologii hispanoamerické literatury koloniálního období v rámci mezinárodního badatelského projektu Cátedra Complutense. V doktorandském semináři ÚRS referovala o svém pojetí hispanoamerické fantastické literatury.

Dvakrát se zúčastnila soutěže Premio Ibero-Americano, organizované od r. 1994 ve spolupráci UK a diplomatického sboru ibero-amerických zemí v Praze. Upravené verze svých soutěžních prací publikovala v mexické kulturní revue *Revista Casa del Tiempo* (2002, 2003). Pro *Iberoamericana Pragensia* (2004) připravila výtah ze své pozoruhodné diplomové práce (2002) věnované uruguayskému prozaikovi Felisbertu Hernándezovi *Jistý Felisberto. Nenápadné fantastično Felisberta Hernándezze*. V Mladé frontě vydala dva překlady argentinských prozaiků: román Pabla de Santise *Smrtící překlad* (2002) a soubor krátkých próz Julia Cortázara *Příběhy o kronopech a fámech* (2004). Oba české texty svědčí o překladatelčině jazykové invenci a schopnosti precizní analýzy i celostní interpretace díla.

V době doktorského studia absolvovala tři zahraniční stáže. V roce 2002 získala badatelské stipendium pro hispanisty španělského Ministerstva zahraničních věcí. Strávila tři měsíce (říjen-prosinec) v Madridu, kde vedle práce v knihovnách konzultovala připravovanou disertaci s Marinou Gálvezovou, profesorkou hispanoamerické literatury na Univerzitě Complutense. V říjnu 2003 si uhradila z vlastních zdrojů měsíční pobyt v Madridu, který využila především k doplnění sekundární literatury. V roce 2005 znovu měsíc pracovala v madridských knihovnách, tentokrát s finančním přispěním FF UK (účelové stipendium).

Získala pedagogickou zkušenost jako lektorka španělského jazyka na Jazykové škole Lingua Viva (2003-2004) a Jazykové škole Praha Centrum (2004-dosud).

Předkládaná disertační práce jistým způsobem vychází z práce diplomní, věnované uruguayskému prozaikovi Felisbertu Hernándezovi (1902-1964), který zůstával dlouhá léta na okraji kritického zájmu. Lada Hazaiová poukázala na originální poetiku jeho děl a svébytný koncept fantastična, který nazvala „nenápadným“. V této souvislosti ji zaujali někteří

Hernándezovi souputníci, rovněž spjatí s laplatským regionem, kteří s ním sdíleli osud určité marginace, kritického nedocení či nepochopení, zastínění hvězdnými drahami Borgese, Bioye Casarese a od 50. let Cortázara.

Původní koncept doktorské disertace mířil právě k těmto dalším „nenápadným“ tvůrcům fantastické literatury (Armonii Somersové, Luise Bombalové, Silvině Ocampové). Ale doktorandka si záhy uvědomila, že vymezit jejich specifický přínos fantastické literatury nebude možné, pokud je nebude zkoumat v širších souvislostech hispanoamerické fantastické literatury – soudobé i předcházející.

Již při studiu rozsáhlé teoretické literatury věnované problematice literárního fantastična jí začaly vyvstávat dva koncepty fantastické literatury – tradiční a moderní. Rozšířila proto své pole zájmu o primární literaturu 19. století, v níž se soustředila na autory, jejichž přínos k utváření hispanoamerické fantastické literatury zůstával dlouho nedoceněný. Naproti tomu volba dvou „notoricky“ známých tvůrců fantastična z období modernismu na počátku 20. století - Quirogy a Lugonese – jí poskytla možnost dokumentovat svůj náhled na proměnu „tradičního“ v „moderní“. Na základě těchto rešerší mohla přistoupit k stěžejnímu tématu práce – oněm „nenápadným“ tvůrcům moderní hispanoamerické fantastické prózy. Avšak i v tomto zkoumání se její původní záměr měnil, až ji dovedl zpět k Felisbertu Hernándezovi. Při zkoumání povídkové tvorby Argentinky Silviny Ocampové (1906-1993) vyvstávaly určité podobnosti nebo dokonce shody s tvorbou uruguayského prozaika, jak pokud jde o způsoby narušování tradičních forem narativního diskursu tak v obsahu jejich výpovědi, preferující všední banální příběhy obyčejných nezajímavých lidí.

Stěžejní část práce (155 stran) je tak věnována komparaci narativních strategií obou autorů. Detailní a důmyslné rozборы perspektivy vyprávění, typu vyprávěče, postav a vztahů mezi nimi, postupování předmětného světa s lidským precizně odkrývají a pojmenovávají prostředky, jimiž se utvářejí svébytné fikční světy obou autorů. Přestože jde o velice racionální výklad, jeho četba je strhující. Za pozoruhodné pokládám zejména rozборы dítěte-vyprávěče a dítěte-postavy, konfrontace dětského a dospělého světa, krutosti, obětí, perverze. Dále postižení zástupné role věcí (panenky, fotografie), významu snu, dvojníka, hry. Autorka postupně odkrývá společné rysy specifické poetiky děl obou autorů, kterou pojmenuje jako „fantastickou každodennost“, jako typ „nenápadného fantastična“, které pulzuje pod banální tváří všednosti fikčních světů.

Disertace Lady Hazaiové je založena na důkladné znalosti primární i sekundární literatury (její soupis zabírá 15 stran textu; kritické práce představují 237 položek). Nakládá s ní uváženě – s respektem, ale bez závislosti, a rozvíjí existující výklady do nových originálních poloh a pohledů. Uvažuje jasně a v logických souvislostech a formuluje přesně, ale zároveň velice sugestivně – dokáže čtenáře vtáhnout do světa, který zkoumá a odhaluje.

Přínos předkládané práce je nesporný. V rozsáhlé světové a zejména hispánské kritické literatuře věnované fantastické literatuře odkrývá nové pohledy a nové možnosti jejího posuzování. Bylo by žádoucí, aby autorka alespoň v dílčích španělsky psaných studiích výsledky svého bádání publikovala v zahraničí. V české hispanistice pak představuje disertace Lady Hazaiové první soustavnou práci věnovanou problematice fantastické literatury a dává možnost konfrontace se studii na toto téma z jiných literatur (např. české). Koriguje také poněkud jednostranný obraz hispanoamerické fantastické literatury, který si český čtenář až dosud mohl utvořit na základě překládaných autorů. Doporučuji proto, aby práce byla po obhajobě (a s případnými úpravami, které vezmou v úvahu připomínky oponentů) publikována.

